

2023-12-20

Projektrapport till UHR

Diana Stark Ekman & Lars Uhlin

Stöd för utveckling av pedagogisk digital kompetens (PDK) genom självskattning

– pilottestning av verktyget DigCompEdu CheckIn HE SE (svensk version)

Inledning

Denna rapport syftar till att ge en kort bakgrund till projektet samt sammanfattande beskrivning av genomförande och utfall. Erfarenheter från pilottestningen av verktyget summeras och resultat från en enkät till pilottestare om "användarupplevelsen" presenteras tillsammans med kommentarer och rekommendationer i bilaga 1 sist i rapporten. Avslutningsvis diskuteras projektets betydelse för och inverkan på PDK nätverket samt innebörder för fortsatt arbete och tankar om vidareutveckling.

Bakgrund

Utgångspunkten och drivkraften bakom detta projekt har varit behovet av att samverka kring hur utveckling av pedagogisk digital kompetens (PDK) kan stödjas. Pedagogiska utvecklare vid olika lärosäten tampades i ökande grad med utmaningar som den snabba digitaliseringen medförde. Med utgångspunkt i nätverket IT i Högre Utbildning (ITHU) påbörjades informella samtal och samarbeten kring dessa frågor. Nationellt fanns ett stort behov av ett forskningsbaserat ramverk och självbedömnings/-skattningsverktyg som fångar komplexiteten i pedagogisk digital kompetens, vilket uppmärksammats av nationella nätverk, HU-organisationer och myndigheter.

Intresse riktades tidigt mot det projekt som Joint Research Centre (JRC) påbörjat 2010 på uppdrag av EU kommissionen med ramverken Digital Competence Framework for Citizens, DigComp (Ferrai, 2013) samt ramverket för digitala kompetenser för lärare, DigCompEdu (Redecker, 2017). Kopplat till DigCompEdu fanns också ett självskattningssverktyg, 'Check-In', vilket validerats av utbildare runt om i världen. DigCompEdu 'Check-In' visade sig vara ett av få tillgängliga verktyg som möjliggör för lärare inom högre utbildning att bedöma och reflektera över sin pedagogiska digitala kompetens för utveckling av sin praktik.

Utifrån arbetet som pedagogiska utvecklare vid olika lärosäten och medlemskap i ITHU, skapades 2019 en informell grupp av lärare och experter med gemensamma intressen (PDK-nätverket). Senare formaliserades nätverket som ett subnätverk till det nationella nätverket för IT i Högre Utbildning (ITHU).

Partners i PDK nätverket har under åren på olika sätt varit involverade i arbete med verktyg bl.a. EU kommissionens Joint Research Center (JRC) att utveckla verktyg för självbedömning/-skattning under 2016-2017 (Högskolan i Skövde). Dessutom utarbetades och prövades under 2019-2020 en modell för arbete med PDK vid MDU (PDK-cykel projektet) där självskattning utgör bas för en strukturerad kollegial process i arbetslag, modellen har fortsatt att användas (Fröjdfeldt et al., 2021).

Arbetet med DigCompEdu och CheckIn verktyget har utgjort en bas och sammanhållande kraft i nätverkets arbete. Etablering av kontakt med personer inom EU/JRC har också ökat förståelsen av arbetet på EU nivå och vad PDK nätverket kan bidra med på den nationella nivån i Sverige.

Tidigt nätverkets arbete framkom behov av översättning och anpassning av både ramverk och verktyg till högre utbildning och svensk kontext. Volontärarbete påbörjades med att översätta den engelska versionen av verktyget under 2018, med ytterligare arbete som gjordes av PDK-medlemmar under deras sommarsemester och "off time". Projektmedel från UHR har inneburit att PDK-medlemmar vid HS, MDU, KI, LIU samt Lars Uhlin kunnat frigöra tid och resurser för att slutföra översättning och anpassning av verktyget samt genomföra pilottest.

Detta projekt har utgjort en bas och möjlighet att ta fram ett verktyg väl anpassat till svenska förhållanden i högre utbildning. Det har möjliggjort skapandet och tillgängliggörandet av ett verktyg för PDK nätverkets fortsatta arbete vid våra lärosäten och övriga lärosäten nationellt.

Projektets syfte och mål

Projektet har utgjort ett viktigt led PDK nätverkets övergripande arbete att främja utvecklingen av pedagogisk digital kompetens (PDK) bland lärare inom högre utbildning i Sverige. Syftet har varit att tillgängliggöra fungerande verktyg för självskattning av PDK och därigenom också stärka den organisatoriska kapaciteten för professionell utveckling av PDK nationellt. Projektets mål har varit att pilottesta en svenskspråkig version av DigCompEdu CheckIn Higher Education-verktyget, med EU Survey som leveransplattform.

Pilottestning av DigCompEdu CheckIn vertyget

Granskning av texter och applicering i webbplattform

Under våren 2023 granskades alla texter (frågor, responsalternativ mm) vad gäller språk och begreppsanvändning samt anpassning till svensk högre utbildningskontext. Material importerades och anpassades i webbplattformen EU surveys och självskattningsverktyget formaterades i samarbete med och support från EU survey tekniker samt testkördes i PDK nätverket

https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/CheckIn_HE_SE

Pilottestning

Pilottestning av den svenska versionen av DigCompEdu CheckIn HE SE genomfördes under augusti - september 2023. Inbjudan att vara pilottestare formulerades och delades vid respektive lärosäte i nätverket. Det rekryterades 26 frivilliga pilottestare främst från Karolinska institutet, Linköpings universitet och Högskolan i Skövde samt ytterligare några från okänd plats.

Användarupplevelse

Som en del i pilottestningen ombads testarna att ge feedback genom att svara på sex frågor kring användarupplevelsen av DigCompEdu CheckIn verktyget. I den bifogade sammanställningen (bilaga 1) redovisas en sammanfattning av resultatet, med kommentarer och rekommendationer för att förbättra användarupplevelsen. Generellt tycks den pilottestade versionen av CheckIn verktyget fungera väl och att användarupplevelsen upplevs tillfredsställande. Sammantaget indikerar den användarfeedback vi fått, att verktyget är till god hjälp för självskattning av pedagogisk digital kompetens. Dock har pilottesten av skett med en mycket digitalt kompetent pilotpopulation och verktyget behöver testas ytterligare i en bredare och mer varierad population av lärare.

Projektets inverkan på PDK-nätverkets arbete

Som ett resultat av UHR-stöd, har ITHUs PDK-subnätverk upplevt flera positiva effekter relaterade till processen att arbeta tillsammans i detta projekt. Dessa effekter inkluderar starkare interna ledningsprocesser, att organisera sig kring nya projekt samt mognad av nätverket.

Starkare interna ledningsprocesser

Att få finansiering innebar att nätverket var tvunget att hålla externa deadlines och projektleveranser. Vi uppskattar det stöd vi fick från UHR, i synnerhet Fanny Labory, som tålmodigt svarade på frågor. Mellan mötena höll vi kontakten oftare och som ett resultat visste vi mer om vad de andra partnerna i nätverket gjorde.

Organisering kring nya projekt

Projektet har hjälpt oss att förstå att vi har en hög kompetensnivå att stödja HE-lärare m.fl. i utvecklingen av sin pedagogiska digitala kompetens (PDK). Inom nätverket diskuteras nu nya projekt för att främja PDK, inklusive att testa format för "mikrolärande" och att dela kurser mellan organisationer. Flera organisationer är involverade i internationella samarbeten för att främja PDK och/eller medie- och informationskompetens, och det sker ett kontinuerligt delande av erfarenheter och idéer inom PDK nätverket.

Mognad av nätverket

I nätverket har vi lärt oss och utvecklats i hur man organiserar och leder ganska komplexa projekt tillsammans. Kärngruppen av PDK-medlemmar som arbetat med projektet har inkluderat representanter från KI, LiU, MDU och HS vilket har skapat fördjupat samarbete och vänskap. I utvärdering av projektet rörande övergripande tillfredsställelse med processer och resultat, uttrycktes samstämmigt stor nöjdhet och att man trivs att arbeta tillsammans. Vårt nätverk har också kunnat attrahera nya medlemmar, baserat (åtminstone delvis) på PDK-gruppens ökade synlighet genom undersökningen och liknande projekt. Som ett resultat av vårt stöd från UHR har vår nätverksgrupp mognat och är redo att fortsätta vårt samarbete genom utveckling av nya projekt tillsammans.

Sammanfattning med rekommendationer och tankar om vidareutveckling och löpande stöd till projektet

Det fanns ett ganska stort antal bortfall på frågor om användarupplevelse. Detta kan bero på den högt kvalificerade pilottestgruppen som deltog i denna fas av projektet. Därför behöver verktyget testas ytterligare i en bredare och mer varierad population av lärare. Enkäten med frågor om användarupplevelsen kommer att behållas öppen under våren 2024, för att se om ytterligare svar kan ge mer feedback om hur vi bäst kan anpassa verktyget till svenska deltagare och kontext. Generellt verkar den nu pilottestade versionen av CheckIn verktyget i sig fungera väl, men kommer sannolikt behöva justeras och anpassas ytterligare för att öka användarupplevelsen.

Rekommendationer för fortsatt användande av verktyget handlar till stor del om HUR självskattningsverktyget används och förstås. Den återkoppling vi fått kring användarupplevelse indikerar att man kanske inte är helt informerad om syftet med självskattningsverktyget, innan användning. Vi kommer att arbeta för att öka medvetenheten om syftet med verktyget, bl.a. genom ett dokument för "Informerat samtycke" som kommer att göras tillgängligt på verktygets webbplats.

Att det nu finns en svenskspråkig version av CheckIn-enkäten tillgänglig, skapar således nya möjligheter att främja pedagogisk digital kompetens på individnivå. Det ger lärare möjlighet att individuellt göra en självskattnings som grund för reflektion över sin kompetensnivå samt få respons för

att utveckla sina egna strategier. Verktøget öppnar också upp för lärosäten att mer systematiskt kunna främja kompetensutveckling på organisationsnivå där verktøget kan användas som grund för kollegialt lärande och samtal mellan ledning och lärare. Ett exempel är processmodellen PDK-cykeln (Fröjdfeldt et.al., 2021) som framgångsrikt prövats vid MDU med den engelska CheckIn-versionen. Tillgången till en svenskspråkig CheckIn underlättar för andra lärosäten att pröva och anpassa modellen till sin kontext. Inom PDK nätverket planeras att pröva modellen vid flera lärosäten, bl.a. kommer LiU att testa en version av PDK-cykeln under det kommande året.

På nationell nivå markerar tillgängligheten av CheckIn-enkäten en mognadspunkt för ITHU, eftersom det nu finns ett verktyg som också möjliggör långsiktig kartläggning av digital kompetens på organisationsnivå och nationell nivå.

Om vi blickar framåt mot 2024, känns tiden mogen för en bredare spridning av både självskattningsverktøget och den svenskutvecklade modellen (PDK-cykeln). Vi är glada att kunna informera om att JRC kommer att stödja den svenska versionen av CheckIn verktøget och sprida information om dess tillgänglighet, vilken tillsvidare kommer att vara via EU-survey plattformen. Det finns dock ännu ingen tydlig plan för hur DigCompEdu CheckIn ska skötas efter våren 2025 då projektledaren Diana Stark Ekman planerar att gå i pension. PDK-gruppen kommer under våren 2024 undersöka alternativ och försöka ta fram en hållbarhetsplan för verktøget.

Referenser

Fröjdfeldt, L., Ekholm Johansson, P., Uhlin, L. & Stark Ekman, D. (2021). *PDK-cykeln 3.1. Kollegial utveckling av pedagogisk digital kompetens*. Lärum: Mälardalens högskola.

<https://www.mdu.se/larum/undervisning/pdk-cykel>

Ferrai, A. (2013). *DIGCOMP: A Framework for Developing and Understanding Digital Competence in Europe*. https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcomp_en

Redecker, C. (2017). *European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu*.

Punie, Y. (ed). EUR 28775 EN. Publications Office of the European Union, Luxembourg. https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en

Pilottest av DigCompEdu *CheckIn HE SE* verktyget

- användarupplevelse med kommentarer och rekommendationer

Under perioden juli till september 2023 genomfördes pilottestning av den svenska versionen av DigCompEdu *CheckIn HE SE* https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/CheckIn_HE_SE

Pilottestarna bestod av 26 frivilliga främst från Karolinska institutet, Linköpings universitet och Högskolan i Skövde samt ytterligare ej angiven plats. Som en del i pilottestningen ombads testarna att ge feedback genom att svara på sex frågor kring användarupplevelsen av DigCompEdu *CheckIn* verktyget. I denna sammanställning redovisas en sammanfattning resultatet, med kommentarer och rekommendationer för att förbättra användarupplevelsen.

1. Upplevde du att den individuella responsen gav dig en tydlig förståelse för vilka områden som kan vara intressant för vidare kompetensutveckling?

		Answers	Ratio
Ja		14	53.85 %
Nej		7	26.92 %
No Answer		5	19.23 %

Kommentarer: De flesta som svarade på denna fråga var överens om att den individuella responsen i verktyget gav tydlig feedback och kan vara ett användbart verktyg för vidare utveckling av PDK. Antalet personer som svarar nej, eller inte svarar, indikerar dock att ytterligare information om HUR denna del i verktyget kan användas.

Åtgärdsrekommendationer: Potentiella användare av *CheckIn* verktyget bör vara välinformerade om syftet och hur den kommer att användas i deras sammanhang/organisation. Det kan också vara till hjälp att ge en kort förklaring om hur *CheckIn* verktyget har validerats av i ett flertal länder.

2. Hur lång tid tog det att fylla i enkäten?

		Answers	Ratio
0-5 min		0	0 %
6-10 min		2	7.69 %
11-15 min		11	42.31 %
16-20 min		1	3.85 %
21-25 min		4	15.38 %
26-30 min		2	7.69 %
31+ min		3	11.54 %
No Answer		3	11.54 %

Kommentarer: Mer än 40 % av de svarande ägnade 15 minuter eller mindre åt att besvara frågorna i verktyget. Om huvudsyftet med den här undersökningen är att göra en SJÄLV-bedömning, kan den tid som krävs för att besvara frågorna inte ses som en kritisk faktor för deltagarna. Det är dock lite förbryllande att nio deltagare behövde 20 minuter eller längre. Var frågorna för komplexa, eller tänkte deltagarna på sin digitala kompetens en stund innan de svarade på dem?

Åtgärdsrekommendationer: Uppmana organisationer som vill använda verktyget, att själva genomföra utvärdering av användarupplevelse för att ytterligare förstå användar-perspektivet. Diskutera med nätverket om att behålla användarupplevelsefrågorna på plats ytterligare ett halvår för att samla in mer information.

3. Är enkätens syfte tydligt och klart definierat?

(Svarsalternativskala: 1 syftet var inte tydligt och klart — 5 syftet var tydligt och klart)

		Answers	Ratio
1		0	0 %
2		3	11.54 %
3		4	15.38 %
4		8	30.77 %
5		5	19.23 %
No Answer		6	23.08 %

Kommentarer: Ungefär hälften av de tillfrågade som svarade på denna fråga angav att syftet med undersökningen var tydligt. Tre respondenter angav dock att syftet med undersökningen inte var särskilt tydligt.

Åtgärdsrekommendationer: Organisationer som använder CheckIn verktyget bör se till att alla deltagare får en tydlig bild och förståelse av syftet, hur information kommer att användas och hur personlig information skyddas.

4. Är enkätens frågor tydliga och lättförståeliga för respondenterna?

(Svarsalternativskala: 1 inte alls tydliga och lättförståeliga — 5 tydliga och lättförståeliga)

		Answers	Ratio
1		0	0 %
2		4	15.38 %
3		6	23.08 %
4		6	23.08 %
5		3	11.54 %
No Answer		7	26.92 %

Kommentarer: Majoriteten av de svarande som svarade på denna fråga angav att frågorna åtminstone var skapligt tydliga och lätta att förstå. Nästan hälften (47 %) av deltagarna som svarade på denna fråga gav svar på 4 eller 5, vilket tyder på att de flesta tyckte att undersökningens språk var begripligt och tydligt.

5. Finns det tillräckligt med svarsalternativ för att täcka respondenternas olika upplevelser eller åsikter? (Svarsalternativ: 1 inte tillräckligt — 5 tillräckligt)

		Answers	Ratio
1		0	0 %
2		4	15.38 %
3		2	7.69 %
4		7	26.92 %
5		5	19.23 %
No Answer		8	30.77 %

Kommentarer: Ganska många respondenter svarade inte på denna fråga, jämfört med andra frågor. Ungefär hälften av de som svarade angav att det fanns tillräckligt många svarsalternativ.

Åtgärdsrekommendationer: Denna fråga visar en större spridning av svar än andra, och ett högre antal icke-respondenter. Om respondenterna inte är medvetna om de processer som används för att utveckla svarsalternativen kanske denna fråga inte är av intresse för dem. För att korta ned användarupplevelsefrågororna kan vi överväga att ta bort denna fråga.

6. Har enkätens instruktioner tillräcklig information för att respondenterna ska kunna svara korrekt?

(Svarsalternativ: 1 Instruktionerna var inte tydliga — 5 Instruktionerna var tydliga)

		Answers	Ratio
1		0	0 %
2		1	3.85 %
3		5	19.23 %
4		10	38.46 %
5		3	11.54 %
No Answer		7	26.92 %

Kommentarer: Hälften av de tillfrågade uppgav att de tyckte att instruktionerna var tydliga (Svarsalternativen 4 och 5). Mer än en fjärdedel av de tillfrågade svarade inte på frågan. Ytterligare en fjärdedel av de tillfrågade (n=6) angav dock att instruktionerna kunde vara tydligare.

Åtgärdsrekommendationer: Fortsätta att samla in feedback från respondenter kring denna fråga under ytterligare en tid.

Sammanfattande kommentarer

Det ganska höga antalet nej-svar indikerar att användarupplevelsefrågorna kanske inte är särskilt engagerande för respondenterna, vi kan behöva omformulera dem. Dessutom, även om deltagarna fick möjlighet att dela rekommendationer i fritext, gavs ingen feedback. Pilottesten av CheckIn verktyget har skett med en mycket digitalt kompetent pilotpopulation och undersökningen behöver testas ytterligare i en bredare och mer varierad population av lärare. PDK-nätverket har bestämt att lämna kvar användarupplevelsefrågorna i CheckIn verktyget ytterligare en period, för att se om ytterligare feedback kan hjälpa oss att finjustera verktyget. Generellt tycks den nuvarande versionen av CheckIn verktyget bidra till en tillfredsställande användarupplevelse och majoriteten av de svarande anger att undersökningen är användbar för att bedöma pedagogisk digital kompetens.